

та зарубіжних наукових джерел, періодичної літератури, що надзвичайно важливо як для формування високоосвіченої особистості, так і для майбутньої фахової спеціалізації сучасного студента.

Щодо функціонування нової системи оцінювання знань взагалі, в тому числі і самостійної роботи студентів, то її прозорість, можливість вже на першому занятті ознайомитися з вимогами до виконання самостійних завдань, їх різновидами і формами контролю дає змогу викладачеві більш ефективно використовувати аудиторний навчальний час, задавати більш інтенсивний темп та застосовувати нові методики навчання. Студентів же якісне виконання самостійної роботи мотивує до створення стартових можливостей (у вигляді більш високої суми балів) при підготовці до іспиту.

З огляду на зростання вимог до сучасної вищої освіти даний напрям потребує подальшого удосконалення: і в плані забезпечення більш об'єктивного рівня оцінювання за видами робіт, і в плані одержання знань та контролю за ними з тих тем, які винесені на самостійне опрацювання, і в плані більш вагомого оцінювання самостійної роботи студентів у поточному контролі знань. Стосовно останнього слід відмітити, що підготовка, зокрема, презентацій, наукових перекладів вимагає кваліфікованої праці і тривалого часу для виконання завдання, а тому має відповідно оцінюватися.

Вирішення зазначених проблем, безумовно, сприятиме підвищенню якості університетської освіти, поглибленню знань студентської молоді та формуванню конкурентоспроможного фахівця на вітчизняному та міжнародному ринках праці.

Хохич Д. Г., канд. екон. наук, старш. викл. кафедри політичної економії обліково-економічних факультетів

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Кожні два роки міністри освіти країн — учасниць Болонського процесу зустрічаються для того, щоб підбити проміжні підсумки. Після Лондонської конференції 2007 р. у системі вищої освіти України здійснюються законодавчі реформи і зміни в інституційних структурах управління. Зокрема, прийнято низку законодавчих актів, у складі МОН України створено структурний підрозділ із забезпечення підтримки, консультиування і координа-

ції діяльності ВНЗ щодо реалізації положень Болонського процесу. Крім того, двоциклова система була запроваджена в усіх ВНЗ, крім тих, які займаються підготовкою фахівців у галузі медицини та ветеринарної медицини. Триває етап впровадження третього циклу (докторантського навчання).

Чергова шоста конференція, що відбулася 27—28 квітня 2009 року в бельгійських містах Льовен (Leuven) та Льовен-ля-Ньов (Louvain-la-Neuve) поставила на порядок денний реалізацію нових стандартів вищої освіти, що включають реалізацію трьох її основних напрямів:

1) Реформа змісту освіти (три рівні, компетентісний підхід, гнучкі освітні системи, визнання, мобільність);

2) Управлінські реформи (автономія, стратегічне партнерство, забезпечення якості вищої освіти);

3) Реформа фінансування (диверсифікація доходів пов'язана з результатами роботи ВНЗ, рівні права, доступ і ефективність, включаючи можливу роль оплати за навчання, грантів і кредитів).

Однією з вимог Болонського процесу є постійний моніторинг якості вищої освіти. Реалізація національних стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти (ESG) передбачає:

— внутрішню перевірку якості у ВНЗ;

— зовнішню перевірку якості у сфері вищої освіти;

— створення національного агентства з перевірки якості освіти відповідно до ESG.

Сьогодні в Україні формується система моніторингу і ранжування ВНЗ, яка використовує міжнародні параметри оцінювання. МОН розробляє порядок моніторингу впровадження створеної науково-технічної продукції та методика науково-технологічного аудиту університетів. При цьому низьким залишається рівень відкритості, оприлюднення результатів контролю за якістю, що реалізується через систему акредитації та ліцензування. Студенти і громадськість не приймають активної участі в оцінюванні якості освіти, що унеможливує врахування їх суджень для вимірювання досягнень намічених результатів (що базуються на розроблених критеріях). Крім того зовсім небагато українських ВНЗ оприлюднили стратегію неперервного підвищення якості вищої освіти та здійснюють заходи для внутрішнього заохочення, моніторингу та періодичного перегляду навчальних програм.

Підвищення якості вищої освіти — головна мета української держави. Впровадження в життя принципу державно-громадського управління освітою непросте завдання, що потребує прийня-

яття низки нових нормативних актів, зокрема нової редакції Закону «Про вищу освіту». Тільки на основі постійного моніторингу, співпраці, забезпечення ефективного зворотного зв'язку між громадськістю, роботодавцями та державою можна досягти стратегічної мети — підвищення якості освітніх послуг та забезпечення підготовки майбутніх фахівців на компетентісних засадах.

Царьов В. М., асистент
кафедри економіки підприємств

БАЗОВІ АСПЕКТИ ОБ'ЄКТИВНОСТІ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Під об'єктивністю слід розуміти таке оцінювання знань, на яке не буде впливати наше сприйняття самого студента, предмета, який вивчається та світогляду в цілому. Слід зазначити, що виходячи з філософського визначення об'єктивності, вона в чистій формі не може бути досягнута, адже критерієм оцінки виступає врешті решт людина, тобто суб'єкт. Отже казати можна лише про вищий чи нижчий рівень об'єктивності оцінювання.

Об'єктивність, як філософську категорію можна розподілити на певні підвиди: зовнішня та внутрішня; абсолютна та відносна. Зовнішня об'єктивність проявляється у кінцевому результаті, тобто оцінці, яку отримує студент до журналу, залікової книжки тощо. Внутрішня об'єктивність є психологічним почуттям до студента, відображає думку викладача про міру знань, яка не завжди адекватно реалізується у зовнішню форму.

Абсолютна об'єктивність являє собою міру оцінювання знань студента, як індивідуума, незалежно від якості знань його колег. Відносною об'єктивністю можна назвати оцінювання знань на основі співставлення отриманих відповідей зі знаннями його оточуючого середовища, тобто або в порівнянні з певним «еталоном», або із загальною масою відповідей.

Дотримання об'єктивності оцінювання знань студентів вимагає двох ключових факторів: по-перше — існування певної «лінійки» знань, яка б вказувала на певний рівень підготовки студентів; по-друге — нівеляцію суб'єктивної складової в процесі оцінювання.

Аналізуючи вищезазначене, можна сказати, що дотримання абсолютної об'єктивності при оцінці знань студентів в економічній сфері є досить проблематичним з огляду на наступні причини: